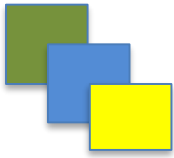

Schematherapie voor kinderen en adolescenten

Mieke Boots en Wouter Stassen

Schematherapie bij kinderen en jongeren

Indicatie

- Schema's ontstaan al vroeg het in het leven en zijn op jonge leven al herkenbaar (laag zelfbeeld, zichzelf volledig identificeren met het probleem – 'ik ben zo')
- Overreageren op steeds dezelfde situatie (de 'emotionele knop')
- Moeilijk een werkrelatie op te bouwen
- Veel beschermende modi: moeilijke toegang tot cognities en gevoelens, die te maken hebben met het probleem
- Vasthouden aan oude disfunctionele gedragspatronen/rigide
- Meer gericht op zich goed voelen, dan echt gericht op hulp om te veranderen.

Schematherapie bij kinderen en jongeren

contra-indicatie

- Leeftijd en intelligentieniveau speelt een minder belangrijke rol, wanneer de vorm, het materiaal, houding aangepast wordt aan de (emotionele/cognitieve) leeftijd van cl.
- Sterk middelen- en alcoholmisbruik (onthechte zelfzusser te sterk aanwezig)
- Ouders weigeren mee te werken (zeker bij kinderen en jongere adolescenten)
- Crisissituatie en/of onveilige situatie (het modusmodel als kader is goed bruikbaar, maar niet ingaan op diepere gevoelens van het gekwetste kind)

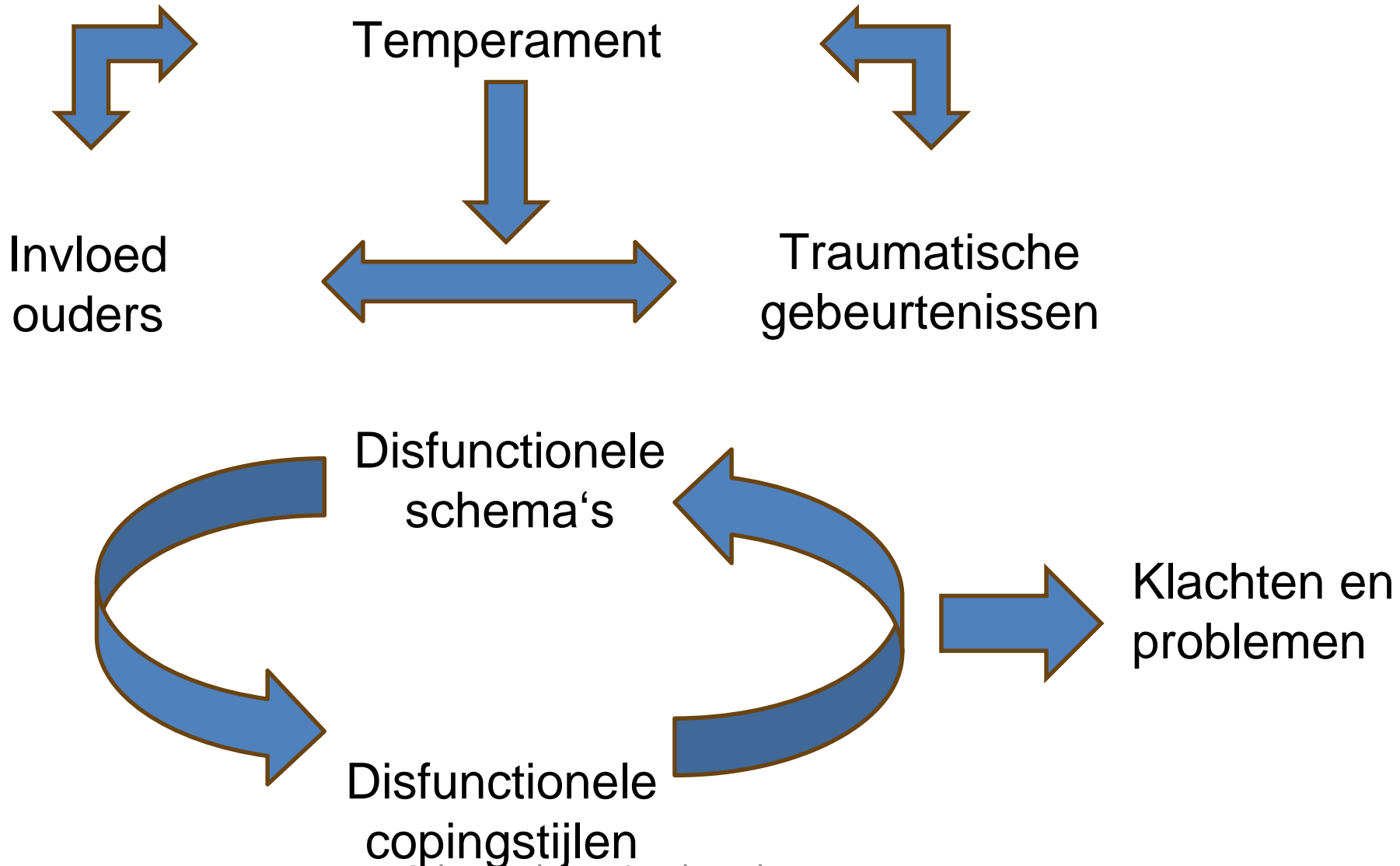

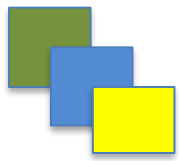
Schematherapie bij kinderen en jongeren

Behandeling

- Extra aandacht voor de relatie – warme, ondersteunende relatie en tegelijkertijd niet beter dan de ouders. Hechting - autonomie
- Werken met de ouders (ouderschematherapie)
- Rekening houden met loyaliteiten naar ouders
- Motivatie! Zeker bij adolescenten
 - Starten met een kortdurend traject en dan meer persoonsgericht
 - Wanneer het goed gaat, wordt therapie vaker voortijdig gestopt (eerste periode van niet goed voelen)

Wat is een schema?

Wat is een schema?

Wat is een schema?

- Manier van kijken naar jezelf en de wereld
- Vroeg ontstaan in de kindertijd
- Op basis van negatieve ervaringen
- Intense gebeurtenissen en chronische toestanden

Basisbehoeften

Centraal staan de basisbehoeften en het niet-
vervuld zijn van deze basisbehoeften.

In de therapie worden deze opgespoord en
alsnog aan voldaan

- verbinding, veiligheid, bescherming
- Autonomie
- Expressie van emoties
- Spel en spontaniteit
- Realistische grenzen

Schematherapie bij kinderen en jongeren

Modusmodel

- Modusmodel is goed bruikbaar, de verschillende kanten zijn snel herkenbaar (spel van kinderen!)
- Creatief zijn, gebruik van materialen, flexibel, ...
- 'KEEP IT SIMPLE' : 4 basismodi: Kindkanten (ev. onderscheid gekwetst, boos, blij), beschermende kant, kritische of strenge kant en de gezonde kant!
- Eigen naam voor de verschillende kanten – disfunctionele ouder wordt bv. je kritische kant of dictator.
- Veel aandacht voor gezonde en blijde kant! Positief en plezierig met veel aandacht voor de leefwereld
- Ont-schuldiging door de kanten te benoemen en niet het kind/adolescent zelf.

Wat zijn modi?

Gedachten

Gevoel

Gedrag

Schema

Modus

Wat is een modus

“Een schema speelt zich af in het kind, een modus zit bij je in de kamer”

Soorten modi

- Kindmodi
- Beschermersmodi
- Kritische kant
- Gezonde, slimme kant

Kindmodi

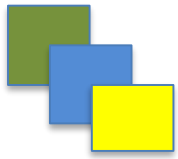
Gekwetst kind

Boos kind

Blij kind

Beschermersmodi

Kritische kant (oudermodi)

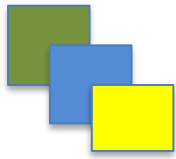
Gezonde slimme kant

Doel therapie

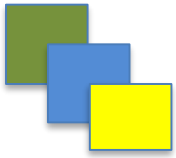
- Versterken van de slimme, gezonde, blije kant
- Troosten, steunen van de gekwetste kind
- Uiten van de gevoelens van het boze kind op een aangepaste manier
- Respecteren en langs de beschermende kant heen komen
- Op een afstand houden van de kritische kant

Schematherapie bij kinderen en jongeren

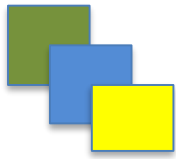
Modusmodel- oefening

- Vertrekken vanuit verschillende mogelijkheden
 - vanuit een pijnlijke herinnering (filmpje)
 - concrete situatie in het NU
 - uitleg dat mensen verschillende kanten hebben en we gaan samen ontdekken welke kanten bij cl. (youtube-schematherapy children)
- Materiaalkeuze aansluitend bij cl. en th.
- Taalgebruik zo concreet mogelijk, dicht bij emoties en gevoelens van het kind/jongere.
- Met de modi spreken en niet teveel over
- Vanuit de modi doelen formuleren voor de therapie

Experiëntiele oefening

Schematherapie bij kinderen en jongeren

Literatuur

- Loose, C. Graaf, P. Zarbock, G. (2015) Schematherapie bij kinderen. Nieuwezijds. Amsterdam.
- Loose, C. Graaf, P. Zarbock, G.(2015) Störungsspezifische schematherapie mit Kindern und Jugendlichen. Beltz Verlag
- Braet, C. & Bogels, S. Protocollaire behandelingen voor kinderen en adolescenten met psychische klachten. Hoofdstuk 10
- Boots, M. Schematherapie bij jongeren lijkt veelbelovend. Psychopraktijk. 2015/6
- Arntz, A, Jacob, G. (2012) Schematherapie. Een praktische handleiding. Nieuwezijds. Amsterdam. 244pp.
- Van Genderen, H, Arntz, A.(2010) Schematherapie bij borderlinestoornissen. Nieuwezijds. Amsterdam. 262 pp.